

Jack Houbraken

De kleur van zijn koeien interesseert Jack Houbraken niet. Het gaat de fokker van kruisingstier Reladon om wat er onder de streep overblijft.

Bergeijk

Aantal koeien:	104
Melkquotum:	904.000 kg
Grondgebruik:	51,5 hectare
Rollend jaargem:	9134 4,55 3,71

Jack Houbraken

Houbraken gebruikt vijf verschillende rassen

De nieuwe stal telt 154 boxen

De koeien kalven af in een strohok

Het rantsoen bevat aardappels

Reladonfokker Jack Houbraken kruist al vijftien jaar met andere rassen

‘Mijn doel is 8500 kg met vier procent eiwit per koe’

Voor Jack Houbraken uit Bergeijk is kruisen met andere rassen gesneden koek. De fokker van de populaire kruisingstier Reladon zoekt in zijn bedrijfsvoering duidelijk een eigen weg. Zo kruist hij al vijftien jaar en hoopt hij voor 2015 nog vier tot vijf ton melkquotum te kopen.

tekst Inge van Drie

Op het erf is het een drukte van belang. Deze zomer moet in Bergeijk – op een steenworp afstand van de grens met België – een nieuwe stal verrijzen. Dat is geen overbodige luxe. Nu huizen de 104 melkkoeien van Jack Houbraken (42) in de 43 jaar oude ligboxenstal met 94 boxen. Straks hebben ze royaal de ruimte; de nieuwe stal telt 154 boxen en een strohok met plek voor dertig koeien. Maar als het aan Houbraken ligt, blijft de stal niet lang half vol. Nog voor 2015 wil hij het aantal koeien fors uitbreiden. ‘Ik heb nu negen ton quotum. Tot 2015 hoop ik nog vier of vijf ton quotum bij te kopen. Het is een beetje een gok, maar ik ben bang dat er straks in plaats van melkquotum dierrechten komen. Ik denk ook dat quotum kopen bij de huidige prijzen uit kan.’

Boxen van 1,10 meter

Een nieuwe melkstal bouwt Houbraken niet; hij blijft voorlopig melken in zijn 2 x 7 melkstal. ‘Melken is mijn hobby. Misschien wil mijn zoon over een paar

jaar wel met robots melken, maar die beslissing laat ik aan hem over.’ Verwacht bij de Brabantse melkveehouder ook geen al te luxe stal. Dat past niet bij zijn sobere bedrijfsvoering. Zo zijn de boxen niet breder dan 1,10 meter en ligt er in de box alleen een rubber mat van 3,2 centimeter. Dat laatste is voor de koeien al een verbetering; nu liggen ze op beton en strooit Houbraken dagelijks vier zakjes zaagsel. ‘Ik heb een koe gefokt naar de ligboxenstal en niet andersom. Mijn kruisingen hebben iets meer haar op het beenwerk en hun benen zijn grover, maar last van koeien met dikke hakken heb ik eigenlijk niet en ze staan gemakkelijk op.’

Net een dierentuin

De toon van het gesprek is gezet. Houbraken is niet bang om zijn mening te ventileren en gaat het liefst zijn eigen gang. ‘Als anderen tegen me zeggen dat iets niet kan, wil ik het juist proberen.’ Zo kruist hij al vijftien jaar met andere rassen, omdat zijn holsteins qua conditie

en beenwerk te vaak in de problemen kwamen. ‘Het is bij mij in de stal net een dierentuin. Ik kijk dwars door de kleur heen. Het gaat erom wat er onder de streep overblijft.’ Gemiddeld produceert de veestapel – met invloeden van holstein, brown swiss, fleckvieh, montbéliarde en mrij – nu 9134 kg melk met 4,55% vet en 3,71% eiwit. ‘Koeien met een betere conditie hebben hogere gehalten. Uit spieren geven ze gemakkelijker melk dan uit vet.’ Een nog hogere productie is wat Houbraken betreft niet nodig. ‘Dan gaan je dierenarts- en ki-kosten al snel omhoog. Liever zou ik 500 kg melk inleveren voor een hoger eiwit. Mijn doel is 8500 kg melk met vier procent eiwit.’

Insemineren op 18 maanden

Door de hoge gehalten heeft Houbraken over zijn melkprijs geen klagen. Afgelopen jaar kreeg hij gemiddeld 39,72 cent per kg melk. Ook de omzet en aanwas ligt op een hoog niveau met 6,99 cent per kg melk. ‘Iedere koe mest ik zelf af. Met de huidige vleesprijzen is dat best interessant. Gemiddeld halen de koeien een geslacht gewicht van 350 à 360 kg.’ Door het zelf afmesten zijn de krachtvoerkosten wel iets hoger: 7,4 cent per kg melk, inclusief mineralen en jongvee. Een positief punt van de kruisingen vindt Houbraken de uierkwaliteit. ‘De uiervorm van kruisingen varieert wel meer, maar de uierkwaliteit is beter en het celgetal is laag. We scoren gemiddeld 99.000 cellen per milliliter.’ De tussen-

kalftijd ligt op 392 dagen, waarbij Houbraken opmerkt dat de kruisingen gemiddeld veertien dagen overdragen. Tachtig procent van de koeien insemineert hij met een half rietje. Houbraken noteert voor de koeien 1,74 inseminaties

per dracht, voor de pinken 1,13. ‘Maar ik begin pas met insemineren als de pinken 17 tot 18 maanden oud zijn. Ik heb liever dat ze zich iets meer ontwikkeld hebben als ze kalven. Kruisingen zijn laatrijp; vroeg insemineren past daar niet bij.’

In haar vierde lijst staat Jana 10 (v. Redgold) voorspeld op 4,11% eiwit en 12.762 kg melk

Per ras kiest Houbraken drie tot vier stieren, die hij consequent selecteert op eiwitgehalte en beenwerk. ‘Voor eiwitgehalte hanteer ik een ondergrens van 0,20 procent, voor benen wil ik graag minimaal 108 zien.’ Houbraken kijkt naar het minste punt van de koe en past zijn stierkeus daarop aan. ‘Een scherpe koe combineer ik bijvoorbeeld met fleckvieh of mrij. Soms pas ik ook een driewegkruising toe, maar na twee andere rassen pak ik weer een holstein om niet te veel melk te verliezen.’ In het rijtje met door Houbraken ingezette andere rassen ontbreekt Zweeds roodbont. ‘Dat ras vind ik persoonlijk niet zoveel toevoegen. Dan kies ik liever mrij. Een nadeel van Zweeds roodbont is ook dat veehandelaren een hekel hebben aan de kalveren, terwijl de andere kruisingkalveren juist twintig tot dertig euro meer opbrengen.’

Nabetaling

Door het kruisen heeft Houbraken iets meer variatie in de veestapel. Dat neemt hij voor lief. ‘De sterkste wint; dat selecteert zich vanzelf uit.’ Een van die sterke koeien is Jana 10 (Redgold x Dani). ‘Zij is een beetje de koe die ik voor ogen heb. Ze heeft een super uier en een sterk frame. Haar benen neigen iets naar de kromme kant, maar daar heb ik geen hekel aan. Koeien met kromme benen staan gemakkelijker op, terwijl koeien met steil beenwerk eerder een knik in het kruis hebben.’ Jana kreeg recent 87 punten en staat in haar vierde lijst voorspeld op een productie van 12.762 kg melk met 3,41% vet en 4,11% eiwit in 305 dagen. Voor haar Sunflowerstierkalf tonen meerdere ki-organisaties interesse. Nog meer foktechnische belangstelling genereren de nazaten van Anoeska 30 (v. Fitlist. Zij is de moeder van kruisingstier Reladon (v. Redon), die in 2011 in drie maanden tijd een plek veroverde in de top tien van meest verkochte stieren in Nederland. Een nabetaling krijgt Hou-

Anoeska 30, moeder van Reladon

Twee Jotandochters uit Anoeska 30, halfzusjes van Reladon

braken niet. 'De inzet van Reladon was een gok, zowel voor CRV als voor mij. Bij de stieren die nu naar ki's vertrekken spreek ik wel een nabetaling af.'

Dochtergroep Reladon

Onlangs zette CRV een Imposiumzoon van Anoeska 30 in. 'Anoeska scoort extreem in eiwit. Gemiddeld in vier lijsten komt ze op 4,24% eiwit. Ze is een krachtpatser, ze zit perfect elkaar en ze is met 91 punten voor de benen ingeschreven. Bovendien heb ik voor haar eerste vier kalvingen slechts tweeënhalve rietje gebruikt', vertelt Houbraken. Hij spoelde Anoeska 30, net als haar Mattheusdochter Anoeska 39, met mengsperma. 'Ik heb het idee dat de bevruchting dan beter is.' Anoeska 30 produceerde tot nu toe 59 eersteklasembryo's. 'Die zet ik allemaal zelf in op het ondereind van de veestapel. Als ik ze verkoop, hebben ki-organisaties me straks niet meer nodig.' Het succes van Reladon is aan de fokker

niet onopgemerkt voorbijgegaan. 'Ik krijg spontaan telefoontjes van onbekende veehouders die melden dat ze zulke goede Reladonkalveren hebben. Ik kijk uit naar een dochtergroep van Reladon.' Zelf neemt Houbraken niet aan keuringen deel. 'Ik erger me groen en geel aan lijmpotten en föhns. Als je naar een keuring gaat, moet je een koe gewoon uit de stal kunnen trekken, wassen en in de ring laten zien.'

Geen kuil met 1000 vem

Voor het voerhek liggen mais, kuilgras, bietenpulp en aardappelen. In de melkstal krijgen de koeien dagelijks maximaal zeven kilo krachtvoer. Afhankelijk van het ureumgetal voert Houbraken een soja-raapmengsel bij. 'Ik probeer m'n ureum op 20 te houden. Voor de productie zou een hoger ureum kunnen, maar qua gezondheid is het goed zo.' Ook qua voeding zoekt Houbraken duidelijk zijn eigen weg. Zo laat hij geen

rantsoenberekeningen uitvoeren. 'Ik ben vanaf mijn achttiende twaalf jaar lang zelfstandig dealer geweest van veevoer. Ik weet zelf prima wat wel en niet kan.' Bovendien is de praktijk soms anders dan de theorie, is de ervaring van Houbraken. 'Je prikt maar een klein beetje kuil aan het eind van de zomer om te laten onderzoeken, maar als je van die kuil voert, kan de verteerbaarheid al wel heel anders zijn.'

Houbraken is ook nooit bij de eerste lichte boeren die gras maait. 'Wat heb ik aan een kuil van 1000 vem? Dan moet ik graszaadhooi van 600 vem aankopen om in het rantsoen voldoende ruwe celstof aan te bieden. Mijn ervaring is dat ruwe celstof uit gras beter en smakelijker is. Ik heb eigenlijk zelden een kuil van meer dan 900 vem; liever heb ik een smakelijke kuil van 800 vem dan een van 1000 vem die de koeien niet vreten. Als anderen starten met maaien, ga ik een rondje fietsen.' |

Houbraken voert zelden een graskuil van meer dan 900 vem

